

Ljudska PRAVICA

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

Leto XI. — Štev. 147/E

Ljubljana, sreda 21. junija 1950

Mesečna naročnina din 45.—

Izhaja vsak dan razen ob petkih

Cena din 2.—

Kaj nam je odkril popis setvenih površin

Se ni dolgo od tega, ko smo govorili o popisu setvenih površin. Zato ni potrebno na široko razlagati, kaj je bil končni cilj tega popisa. To vedo danes tudi že pošteni kmetje, saj jim KLO lahko brez težave predpiše pravilno obremenitve v odkupu, kjer je bilo pravilno zapisano, kaj so posejali. Pošteni mali in srednji kmetje so sedaj lahko spoznali, kdo jim je povzročal nepravilne obremenitve in kdo se je smejal na njihov račun: tisti, ki so prikrižali orne površine, ki so na račun malih in srednjih kmetov polnili svoje kašče, pri tem pa vpijali, da hoče ljudska oblast kmeta uničiti. Pošten kmet je lahko spoznal, da ljudska oblast kmeta ne bo uničila, pač pa hoče uničiti špekulanta, ki je živel in bi še rad živel na račun drugih. Jasno, da bi vaški mogotci še naprej radi kraljevali. Včasih so zanje garali dninarji in hlape, revnim kmetom pa so posojali denar in si kopitili obresti. Sedaj pa bi radi še več. Ker jim graditev socializma ne diši, bi vse obveznosti do države radi prevrnili na melega in srednjega kmeta, obenem pa ustvarjali dobičke iz žuljev delovnega ljudstva. Ali jim more ljudska oblast to pustiti? Ne more jim pustiti, ampak hoče, da jih delovno ljudstvo samo razkrinka in njihovi špekulativni napori zadnje uro. Zato so potrebni taki ukrepi, kot je bil popis setvenih površin.

Da se ta popis izvrši, so bile formirane ekipe in krajevne popisne ekipe, ki so imele nalogo, da v sedmih dneh obiščejo vsakega kmeta, vse kmetčke delovne zadruge, ekonomije in državna posestva. Popisovalci so na predpisanih formulirjih vpisovali orne površine in v jesenski ter pomladanski setvi posejane kulture, ter površine, ki so pod staro setvijo deteljišča in trave. Krajevne ekipe so izdelale zbirni pregled za

privatna gospodarstva — ločeno po gospodarskih skupinah, ukrajne ekipe pa zbirni pregled za socialistična gospodarstva.

Poglejmo nekaj popisnih listov, da vidimo, kaj vse nam je odkril ta popis. Ze pri prvem okraju (po abecednem redu), t. j. v Celju-okolici vidimo celo vrsto skrivačev ornih površin. Tako je ekipa v KLO Slivnica odkrila, da so kmetje Selič Alojzija, Mastnak Tone, Klodnik Mihael in Marija ter Plahuta France zatajili 2.46 ha orne zemlje. Če bi bila na tej zemlji posejana ozimna pšenica, bi znašal pridelek 44.88 mtc. V KLO Dobje je Salobir Franc zatajil 2.37 ha, Kovarčič Julija pa 1.45 ha. V KLO Vitanje je prikrižl Kroljin Ivan 1.26 ha. V kranjskem okraju je 19 kmetov zatajilo 6.97 ha orne zemlje. To so storili na ta način, da so na tej površini posejana bela žita prijavili kot krmne rastline. V okraju Lendava so člani popisnih ekip odkrili v 9 KLO 70.93 ha utajene orne zemlje. V tem okraju so bile izmerjene orne površine pri vseh kmetih in je pri tem sodelovalo 52 ekip s 154 popisovalci ob pomoči 26 najboljših okrajnih aktivistov.

Utaja pa je kaznivo dejanje, ki se po kazenskem zakonu strogo kaznuje. V okraju Poljane so bili trije največji špekulanti že kaznovani z denarno kaznijo po 25.000 din. V okraju Trebnje so bili trije špekulativno izročeni tožljivi tožilstvu. Seveda pa bodo prišli na vrsto še drugi. Dolžnost ljudskih odborov je, da v takih primerih ne zavlačujejo postopka.

Vprašal bo kdo, ali ni morda kazensko postopanje proti takim skrivačem preveč ostro. Nikakor ni, če premislimo, koliko težav nam je to utajevanje prineslo. Vzemimo, da je bilo v 100 krajevnih odborih zatajeno samo po toliko,

kakor v KLO Slivnica. Če bi na tej površini zrasla pšenica, bi znašal pridelek 4488 mtc. Koliko moke bi zmleli iz tega žita in koliko delavcem bi lahko dali reden mesečni obrok moke? In koliko bi bilo manj nejevolje in pritoževanja kmetov, ki so bili zaradi špekulativne utaje preveč obremenjeni! Kazni so torej potrebne, saj jih zahteva od ljudstva potrjeni kazenski zakon, obenem pa jih zahteva razredna borba, ki mora združevati male in srednje kmete proti kulakškim izkoriščevalcem.

Na splošno torej lahko rečemo, da nam je ta popis mnogo odkril. Lahko pa nam bi odkril in koristil še več, če bi bil povsod dobro izvršen. Dobro ni bil izveden tam, kjer so ga smatrali za birokratsko-administrativno, ne pa za skupnostno potrebno politično akcijo. Birokrat je za popis naredil kaj enostaven načrt. Vsedel se je v pisarno, potem pa je — kot kak star žandar — klical kmete v pisarno, namesto da bi jih sam obiskal. S tem je zagrešil dve napaki. Prvič to, da so špekulanti spet lagali in utajevali, mnogo pa je bilo tudi poštenih kmetov, ki so se sami zmotili v številkah. Druga napaka pa je bila v tem, ker je moral kmet v največjem delu pustiti svoje njive in iti na popis v pisarno. Koliko delovnih dni je bilo s tem zamujenih! Birokrat se seveda za to ni zmedil, ampak je pustil kmete čakati pred vrati, on pa je zapisoval, na koncu pa številke zaokrožil, »samo da je šimaloc. In kako naj bi birokrat drugače naredil? Takih birokratov je bilo precej zlasti v okrajih Novo mesto, Ljubljana-okolica in Postojna.

Kot pri odkupnih in gospodarskih listih, je okraj Postojna najslabši tudi v popisu setve. V tem okraju ni do 7. junija izvršil popisa še noben krajevni odbor. Do 18. junija so končali popis le v 8 KLO. Po izjavi okrajnega poverjenika Kodrič Avgusta v tem okraju ne bo dosti zatajenih površin. Največ jih bo v KLO Planina in sicer 0,60 ha pri enem samem kmetu. Jasno, da za tak malomaren odnos do tako važne naloge okrajni aktivisti ne morejo dobiti pohvale. Pač pa je bilo predlaganih v kazenski postopek 7 okrajnih inštruktorjev, in sicer: Rožanec Jožko, Cecek Leopold, Jene Franc, Požar Vinko, Kovarčič Pavel, Grča Janez in Stražišar Ludvik.

Slabo so se izkazali pri popisu tudi okrajji Tolmin, Idrija in Gorica. V Tolminu se je začel popis šele 2. junija, ker pa izjavi poverjenika za kmetijstvo ni bilo mogoče sklicati sektorske konferenec KLO. V Idrijskem okraju je bil izvršen popis do roka samo v KLO Godovič. V okraju Gorica je do roka zaključilo popis le 6 KLO.

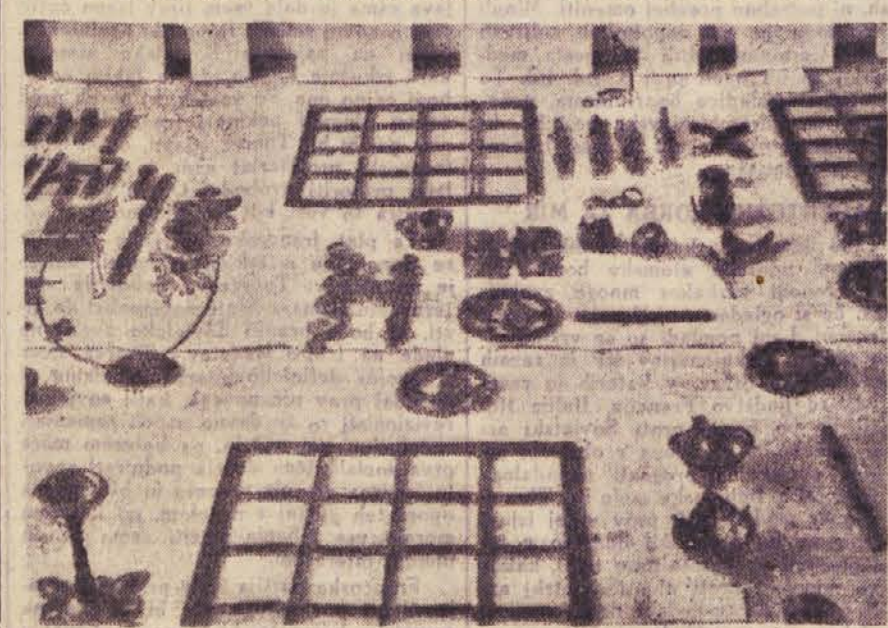
Popis setvenih površin nam je torej odkril dve stvari. Tam kjer so se zavedali njegove važnosti in se ga lotili kot važne politične akcije, nam je odkril na stotine hektarov zatajene površine, razkrinkal špekulante in dal solidno podlago za pravilno izvajanje odkupov. Tam, kjer pa v tem pogledu ni prinesel nobenega rezultata in jasnosti, pa nam je odkril birokrate, ki imajo do ljudske oblasti neljudski odnos, ki jih ljudska oblast ne potrebuje in ki jo krivijo nosisijo zvanja državnih uslužbencev. Zato pa: kot s kmetičkim špekulantom, tako je treba narediti račun tudi takim birokratom.

Daljnovid Ohrid—Struga so začeli graditi

Te dni so začeli v Makedoniji graditi pomemben daljnovid Ohrid—Struga. To bo sestavni del daljnovidnega omrežja nove hidrocentrale v Pesocanih. 13 km dolg daljnovid mora biti končan do 27. junija.

Dokler ne bodo zgradili hidrocentrale v Pesocanih, se bosta elektrarni v Strugi in Ohridu med seboj dopolnjevali.

Z razstave industrijskih strokovnih šol

Izdelki industrijske kovinske šole »Plamen« v Kropi, ki so razstavljeni na razstavi v Tehnični srednji šoli v Ljubljani

IZ DANASNJE ŠTEVILKE:

Kaj nam je odkril popis setvenih površin
Aleš Bebler o misiji generalnega sekretarja OZN
Dober gospodar skrbi za svojo hišo — Fizkultura — Dopisi

Zakonodajna odbora Ljudske skupščine FLRJ proučujeta OSNUTEK ZAKONA O ODPOKLICU LJUDSKIH POSLANCEV

Beograd, 20. junija. Zakonodajna odbora Zveznega sveta in Sveta narodov Ljudske skupščine FLRJ sta imela včeraj prvi seji. V zakonodajnem odboru Zveznega sveta je predsedoval tov. Moša Pijade, v zakonodajnem odboru Sveta narodov pa Josip Hrnčević. Včeraj sta oba zakonodajna odbora proučevala osnutek zakona o odpoklicu ljudskih poslancev Ljudske skupščine FLRJ.

V Ustavi FLRJ in ustavih ljudskih republik je načelo o odpoklicu ljudskih predstavnikov kpt bistvena značilnost ljudske oblasti. Novi zakon o volitvi ljudskih poslancev Ljudske skupščine FLRJ z dne 21. januarja 1950, na podlagi katerega je bila izvoljena sedanja Ljudska skupščina, ima v čl. 11 dve jasni določbi: ljudski poslanci so za svoje delo odgovorni volivcem in je ti jih lahko odpokličejo; uveljavljanje pravice do odpoklica in postopek odpoklica ljudskih poslancev sta urejena s posebnim zveznim zakonom.

Temeljna načela, po katerih se rešuje vprašanje odpoklica, so tale: Ljudski poslanci Zveznega sveta in Sveta narodov so za svoje delo odgovorni volivcem. V socialistični demokraciji mora biti poslanec tesno povezan z ljudstvom, ki ga je izvolilo za svojega predstavnika in mora biti nenehno zadržan odgovarjati ljudstvu. Zato predvideva osnutek zakona poslancevo dolžnost, da poroča volivcem o svojem delu in delu Sveta, ki mu pripada.

Bistveno poročstvo za politično odgovornost ljudskih poslancev je pravica do odpoklica. Volivci lahko med vsem trajanjem mandata izmenjajo poslanca, ki ne zasluži več njihovega zaupanja. To svojo pravico lahko uveljavijo s posebej urejenim postopkom odpoklica, ki ga vsebuje osnutek tega zakona. Ljudskega poslancu Zveznega sveta lahko odpokličejo samo volivci volivnega okraja, v katerem je bil izvoljen, ljudskega poslancu Sveta narodov pa odpokliče Ljudska skupščina republike, v kateri je bil izvoljen, oziroma vrhovni predstavniški organi naših avtonomnih enot. Predlog glede odpoklica in s tem tudi glasovanje o od-

poklicu se lahko nanaša ali samo na poslanca ali pa na poslanca in njegovega namestnika. Če je odpoklican samo poslanec, prevzame poslanske dolžnosti avtomatično njegov namestnik, če pa sta odpoklicana oba, ostane poslansko mesto prazno in potrebno so nove volitve, če je šlo za poslanca Zveznega sveta.

Ker je odpoklic eden izmed bistvenih elementov naše volivne pravice in predstavniškega sistema in ker je to realna odgovornost in izmenjalnost ljudskih predstavnikov, mora biti tudi postopek za odpoklic v naši državi postavljen tako, da je preprost, ljudstvu razumljiv in lahko uresničljiv. Postopek odpoklica ne more biti postavljen tako, da bi vzbujal vtis načelne nestabilnosti poslanskega mandata in da bi ga torej lahko posamezniki zlorabljali.

Predlog za odpoklic poslancu Zveznega sveta lahko sproži samo tretjina vseh vpisanih volivcev volivnega okraja. Predlog za odpoklic poslancu Sveta narodov lahko pride ali od volivcev ali od članov za odpoklic pristojnega predstavniškega telesa. Če je prišel od volivcev, se mora za predlog izreči najmanj tretjina volivcev iz tretjine volivnih okrajev v ljudski republici, oziroma avtonomni enoti. Če je prišel od članov predstavniškega telesa, mora predlog podpreti najmanj tretjina članov predstavniškega telesa.

Ko bo sprejet osnutek zakona o odpoklicu poslancev Ljudske skupščine FLRJ, bo končana izgradnja našega novega volivnega sistema na tistih načelih, ki jih postavlja Ustava FLRJ. Na drugi strani bo z zakonom ureditvijo odpoklica utrdjeno načelo odgovornosti ljudskih poslancev pred volivci in zagotovljena bo neposrednejša kontrola ljudstva nad delom in ukrepi ljudskih poslancev. V celoti je torej osnutek zakona o odpoklicu ljudskih poslancev FLRJ nadaljnji pripevek k razvoju demokratičnih načel našega volivnega sistema, ki je važen sestavni del vsega sistema socialistične demokracije v naši državi.

Pismo s sestanka šentjanških rudarjev

V petek popoldne so se zbrali šentjanški rudarji pred separacijo v Krmelju h kratki, a pomembni slovesnosti. Tovariš Riček, direktor rudnika, jih je pozdravil in jim sporočil veselo novice, da je dopoldanska izmena 14 dni pred rokom izpolnila plan proizvodnje premoga za prvo polletje.

Čprav šentjanški rudnik letos spada še med manjše slovenske rudnike se bo z novim dnevnim kopom in z mehanizacijo uvrstil med srednje rudnike. Uspeh njegovega kolektiva je lep prispevek v borbi naših rudarjev za čim večjo proizvodnjo premoga. Če pa pomislimo, da šentjanški rudarji še vedno ročno vrtajo in zasekajo premogovne plasti, da so razen najnujnejših priprav skoraj brez vsake mehanizacije, da imajo v jamah dostikrat slab zrak in da se v nekaterih rovih borijo z vodo itd., potem moramo njihov letošnji uspeh toliko bolj pozdraviti in jim biti hvaležni za njihove velike napore. Izredno zaostale predvojne razmere v rudniku še danes močno ovirajo šentjanške rudarje, da ne morejo dati skupnosti toliko premoga, kakor bi to sami želeli.

V prvih dveh mesecih tega leta dolenski rudarji niso dosegali plana. Poleg tega je bil šentjanški premog zaradi visokih stroškov, ki jih je nizka proizvodnja s ponedeljarski vred še zviševala, v primeri z ostalimi rudniki mnogo predrag. Pod vodstvom novega direktorja je uprava rudnika s sindikatom in

partijsko organizacijo začela v marcu oster boj za delovno disciplino in višjo storilnost. Utrdili so stalnost brigad, iz Trbovelj so dobili nekaj starih strojev, mehanizirali so dovoz premoga na separacijo, trdo pa so prijeli tudi nekaj nepopoljšljivih ponedeljarskih. Uspeh ni izostal. S 102 odstotki so izpolnili plan v marcu, s 143 v aprilu in s 122 v maju, junijsko nalogo pa so izvršili 14 dni pred koncem polletja.

K takemu napredku rudnika je veliko pripomoglo seveda tudi prostovoljno delo nekaterih rudarjev, predvsem pa tehničnega kadra in nameščencev rudnika, ki so tudi po trikrat in celo štirikrat v tednu bli kopat premog v prostem času. Rudnik je v zadnjih dobrih dveh mesecih izpolnil tudi plan znižanja polne lastne cene. Premog iz Št. Jurja se je že po cenil za 100 dinarjev pri toni. Ko pa bodo dobili še parne lokomotive za zunanji obrat, kompresorje za strojno vrtanje, za jama Gustav nov upadnik s strojem, in ko bodo dokončno preuredili separacijo, bodo rudarji v dolenskem premogovnem bazenu pokazali, kaj zmorejo. Zato pa Albin Sila, osemkratni udarnik in brigadir 23. brigade, Karel Štih iz druge in Ivan Flajs iz 13. brigade, tiričar Henrik Fabjan in njegovih 5 tovarišev, ki presegajo norme tudi do 200 odstotkov, brigade rudarjev, tesarji pod vodstvom Ivana Karliča in rudniški zidarji s Kosom in Strupjem na čelu nestrojni čakajo na mehanizacijo rudnika.

Ob borbi šentjanških rudarjev za plan pa je treba zapisati tudi njihove želje. Od okrajnega odbora v Trebnjem pričakujejo, da jih bo v bodoče bolj upošteval pri preskrbi. Mesa večkrat ne dobijo — tudi po 3 tedne ne — ker se na okraju izgovarjajo, da ga morajo pošiljati drugam. Poleg želje za skorajšnjo uvedbo mehanizacije v rudniku in redne preskrbe pa imajo dolenski rudarji še eno veliko željo: da bi se jim vendar že enkrat postavilo kopalnice. Zdaž ho-dijo po delu domov potni in umazani, kar škoduje njihovu zdravju. Uprava rudnika je sicer dobila nekaj kredita za kopalnice, vendar veliko premalo. Prav tako jim je bil že dvakrat nakazan tovarni avtomobil, pa ga še vedno niso dobili.

V drugo polletje so stopili šentjanški rudarji v petek z geslom: več premoga za nove uspehe v graditvi socializma!

Bogat rudnik pirita v Majdanpeku

V Majdanpeku v vzhodni Srbiji so odkrili velika ležišča pirita. Zdaž se je začela proizvodnja. Računajo, da bo rudnik dajal dovolj rude ne le za domače potrebe, temveč tudi za izvoz. Blizu tega rudnika so odkrili tudi ležišča bakra.

Vpisali bomo zase in za svoje otroke

Ze prvo ljudsko posojilo je pokazalo, da naši narodi pri graditvi socializma nocoje tuje pomoči. Drugo ljudsko posojilo pa je razgibalo ljudske množice po vsej državi še bolj kot prvo. Vpisovanje se še ni začelo in vendar je nešteto naših delovnih ljudi že pripravljeno in že ve, kolikor bodo vpisali zase in za svoje otroke. Z drugo besedo to pomeni, da hočejo za vsako ceno zgraditi boljše življenje zase, kakor tudi za svoja pokolenja.

Vsi smo že slišali o Sonji Erbežnik iz Zagreba, ki je prva v Jugoslaviji izpolnila petletni plan. O ljudskem posojilu je dejala: »Z vpisovanjem ljudskega posojila postajamo vsi sodelavci pri velikanskih investicijah in nam bo zato še bolj na tem, da se petletni plan izpolni.«

Zanimanje za ljudsko posojilo je razgibalo tudi naše priseljence iz Belgije, ki delajo v podjetjih v Zenici. Na sestanku so sklenili, da bodo vpisali posojilo, čim se bo vpisovanje začelo. Ob tej priložnosti je gov. Anton Uršič dejal: »Vemo, da bo vpis posojila koristil vsej državi. Vpisovanje posojila bo naš odgovor obkvalencem, z vpisovanjem bomo pokazali, da vztrajamo na poti graditve socializma.«

Priseljenec Trogarič, ki je prvič vpisal 10.000 din ljudskega posojila, je dejal, da bo sedaj vpisal več kot pri prvem posojilu — zase in za svoje otroke. Prepričan je ne samo o splošni važnosti, ampak tudi o ugodnostih, ki jih ima posojilo osebno zanj in za otroke. Ena izmed obveznic, ki jih je bil vpisal pri prvem posojilu, je bila že iztrebana in je zadela dobiček.

Predsednik društva književnikov tov. Slavko Kolar je dejal, da je prav tako kot vsak delovni človek v naši državi pomemben, ker bo lahko z vpisom posojila podprl graditev socializma. Podobno izjavo je dal tudi umetnik Avgust Čilič, nosilec reda dela I. stopnje, ki ga je vlada FLRJ že večkrat nagradila za njegovo umetniško delo.

Tudi vidnejši delavci reških podjetij so dali izjave, da bodo z navdušenjem vpisali drugo ljudsko posojilo, kakor so vpisali tudi prvo ljudsko posojilo. Gradbeni inženir Egon Holendar, ki je med reškimi inženirji prvi izpolnil petletno plansko nalogo, je dejal: »Pri vpisova-

nju novega posojila bomo tekmovali, kakor tekmujejo za izpolnitev svojih delovnih nalog.«

Nosilec reda dela in desetkratni udarnik Albino Bačac, varilec v ladjedelnici »Tretji maj«, je dejal, da bodo v njegovem oddelku vsi delavci vpisali posojilo. Podobno izjavo je dal tudi Ivan Dušič, osemkratni udarnik iz iste ladjedelnice.

Ce bi kak obrekovalec iz informbirovske družbe stopil med delovni kolektiv katerega koli našega podjetja in ustanove, bi kaj hitro spoznal, da se z našimi ljudmi tudi Moskva ne more šaliti. Še bolj pa bi se začudil ob zaključku vpisovanja, kajti — kot že sedaj izgleda — bo ljudsko posojilo znesek 3 milijard gotovo prekoračilo.

Obveznosti članov Ljudske milice za vpis ljudskega posojila

Enote uprave Ljudske milice za Slovenijo so že v prvem dnevu, ko je bil objavljen zapis drugega ljudskega posojila, obljubile prispevati 1.525.500 din.

Iz enote poročnika Škulja in podporočnika Lavriča pa poročajo: »Polovica članov naše enote bo dala posojila v znesku 401.000 dinarjev, ostali, ki so zaradi službene odsotnosti izostali s sestanka, se bodo prijavi kasneje. Najboljša je II. četa, kjer bodo podpisali skupaj 202.000 dinarjev ljudskega posojila. Miličnik Franc Šrajner bo dal 12.000 dinarjev ljudskega posojila. Večje vsote so se podpisali miličniki: Dajčman, Vodopivec, Cotič, Balazič, Makuc, Hvala, Mesarec, Kuk, Klemenčič, Žbina in Melihem, od katerih bo vsak dal najmanj 5000 din. Na sestanku, ki so ga imeli v zvezi z ljudskim posojilom, so napovedali vsem enotam Ljudske milice v Sloveniji tekmovanje za čim večje vsote vpisa posojila. Sklenili so, da bo njihova enota vpisala skupno 1 milijon ljudskega posojila.«

V enoti vodnika Ivanke Hosta so že do sedaj sklenili vpisati 180.000 dinarjev ljudskega posojila. Pri Upravi Ljudske milice za Slovenijo so že včeraj miličniki zbrali za 191.000 dinarjev ljudskega posojila. Enota kapetana Miroslava Kočvarja je že do sedaj sklenila podpisati 753.000 dinarjev ljudskega posojila.

Tudi kolektiv Tobačne tovarne je že razpravljajl o ljudskem posojilu

Dne 20. junija se je med opoldanskim odmorom zbral na skupnem sestanku kolektiv Tobačne tovarne in razpravljajl o vpisu drugega ljudskega posojila. Tovariš Nace Kavčič je obrazložil pomen drugega ter prikazal uspeh prvega ljudskega posojila: da smo s tem postavili marsikatero tovarno, elektrarno, železnice in ceste.

Oglasil se je nato tov. Ivan Repanček, namestnik komandirja INM Tobačne tovarne. V imenu INM se je obvezal, da bodo vpisali 21.000 dinarjev. Tovariš Franc Čizelj, namestnik direktorja, je dejal: »Za čimprejšnjo zgraditev naše tež-

ke industrije se obvezujem vpisati 5000 dinarjev.« Predsednica sindikata tovarišica Pavla Franc pravi: »Vsak dinar ljudskega posojila je težak udarec klevetnikom naše Partije, ljudske oblasti in narodov Jugoslavije, zato se obvezujem vpisati 4000 dinarjev.« Tov. Anton Dolničar, mizar, pravi: »Za prvo posojilo smo vpisali 700.000 dinarjev, za drugo pa predlagam 1.000.000 dinarjev.« Tov. Nace Kavčič pa: »Da nas fašisti ne bodo več vodili vključene v interakcije in zapore, da nam ne bodo več požigali domov in morili naprednih ljudi, se obvezujem, da bom vpisal 6000 dinarjev ljudskega posojila.«

Aleš Bebler o misli generalnega sekretarja OZN

Od rešitve kitajskega vprašanja v Varnostnem svetu je odvisen preobrat v povojnih mednarodnih odnosih

New York, 20. jun. (Tanjug.) — Na poziv ameriškega združenja za ZN je imel jugoslovanski predstavnik v Varnostnem svetu OZN Aleš Bebler predavanje v New Yorku. V svojem predavanju se je zlasti dotaknil nedavne misije Trygve Lieja v Evropi. V tej zvezi je med drugim dejal:

Spomenica Trygve Lieja državam članicam OZN je zelo pomembna listina kot program dela za trajni mir v okviru OZN. Generalni tajnik namerava to listino uradno predložiti Varnostnemu svetu in jo dati na dnevni red prihodnjega zasedanja Generalne skupščine OZN. To je odlična pobuda, toda zavedati se moramo, da lahko ta novi poskus stopiti korak dalje popolnoma propade. Če ne bomo rešili kitajskega vprašanja še letos poleti v Varnostnem svetu, t. j. pred prihodnjim zasedanjem Generalne skupščine, ki bo septembra. To je najvažnejša stvar. Vlade, ki so zastopane v Varnostnem svetu in še niso pripravljene glasovati za sprejem nove Kitajske, bi se morale že sedaj opredeliti, in sicer ne zaradi, temveč kljub sovjetskemu izstopu, ki žal povzroča, da je vse vprašanje še bolj zamotano. Odločiti bi se moralo v korist nove Kitajske, kajti sprejeti je treba suvereno voljo Kitajcev. Če se ne sprejme nove Kitajske v sedanjem stanju, je to isto kot izključitev Kitajske iz OZN, česar pa ni mogoče opravičiti.

Nekateri pravijo, da bi bilo treba kitajsko vprašanje prav zaradi tega, ker je tako važno, obravnavati na zasedanju Generalne skupščine. To je zelo nevarna tendenca, kajti nihče ne bi mogel prepričati, da bi kitajsko vprašanje zasledilo dve drugi vprašanji, ki sta pred skupščino. S tem bi se zasedanje skupščine spremenilo v eno najhujših vseh vprašanj, ki so doslej spravila v nevarnost celo obstoj OZN. Samo tisti, ki iz določenih razlogov iščejo zadovoljstvo v še nadaljnjem poslabšanju »hladne vojne«, lahko žele tako zasedanje.

Nasprotno pa morajo tisti, ki žele, da bi napori Trygve Lieja rodili plodove, storiti vse, kar je v njihovi moči, da bi ustvarili okolnosti, ob katerih bi se prihodnje zasedanje skupščine razvijalo v ozračju, ki bi mu omogočilo, da bi se v resnici posvetilo mirovnemu programu generalnega sekretarja. To je mogoče doseči samo, če bo izšel Varnostni svet kot organ OZN, ki mora zagotoviti mir, poprej iz svoje lastne zahteve s tem, da bo rešil kitajsko vprašanje in dokazal svojo sposobnost odigrati svojo vlogo v programu generalnega sekretarja. Zato poudarja generalni sekretar OZN, da bi se moral Varnostni svet letos sestati na »periodično zasedanje«, pri čemer bi države članice zastopali zunanji ministri ali drugi člani vlade.

Na takem zasedanju bi po zamisli Trygve Lieja najprej obravnavali vsa glavna nerešena vprašanja, ki so na dnevnem redu Sveta, t. j. vprašanje sprejema novih članic v OZN, atomske energije, zmanjšanja oboroževanja itd. Po našem mnenju bi moralo biti tako zasedanje pred zasedanjem Generalne skupščine OZN v septembru. Ali imamo še vedno dovolj časa? Imamo, toda se veda ne veliko. Zato bi morali brez odlašanja posvetiti vso pozornost v prihodnjih tednih rešitvi kitajskega vprašanja, nato pa bi se pripravili na »periodično zasedanje«, ki bi v tem primeru lahko bilo avgusta. V resnici je dana možnost, da dosežemo prav letos preobrat v sramotnem razvoju povojnih mednarodnih odnosov. Pol, ki vodi do tega, je že pripravljena, je končal Bebler.

Zasedanje Izvršnega odbora MOF

Jugoslovanski delegat predlagal udeležbo LR Kitajske

New York, 20. junija. (Tanjug.) V navzočnosti 26 delegatov raznih držav se je večer začelo zasedanje izvršnega odbora Mednarodnega otroškega fonda, na katerem bodo pregledali dosedanje delo in naloge te organizacije v letu 1950. Zastopnikov ZSSR, Belorusije, Ukrajine, Češkoslovaške in Poljske ni na zasedanju.

V začetku se je jugoslovanski delegat Rafko Plešić opozoril na dejstvo, da v fondu ni zastopnika LR Kitajske, in pozval odbor, naj sprejme resolucijo, s katero bo zahteval udeležbo kitajskega naroda pri delu izvršnega odbora. Jugoslovanski predlog so zavrnil z utemeljitvijo, da izvršni odbor ni pristojen za reševanje tega vprašanja.

V poročilu o delu Mednarodnega otroškega fonda, ki ga je podal direktor organizacije Maurice Pate, je rečeno, da je prejelo v drugem četrtletju 1950 podporo te organizacije okrog 7 milijonov otrok. V tem času je bilo poslanih v 42 držav okrog 50.000 ton hrane in drugih potrebščin.

Izvršni odbor je sprejel sklep, da bo vrnil k nerazdeljenim rezervam neizkoriščene kredite fonda, ki so bili prvotno namenjeni Romuniji in vzhodni coni Nemčije. Direktor organizacije Pate je navedel, da v teh državah ni bilo mogoče izvesti načrta za pomoč, tako da so bili zastopniki te organizacije prisiljeni zapustiti Romunijo.

Zastopnik Brazilije Alvario de Almeida je zahteval spremembo razdelitve za 1950, ki ga je priporočil načrtni odbor Mednarodnega otroškega fonda, češ, da stanje otrok v Evropi danes ni tako slabo. Brazilski delegat je predlagal, da bi zmanjšali razdelitve za Evropo od 1.782.000 dolarjev na 1.382.000, 400.000 dolarjev, ki bi jih vzeli Evropski, pa naj bi dodelili Latinski Ameriki. Poudaril je tudi, da je treba posvetiti posebno skrb vprašanju Kitajske, kjer je delavnost Mednarodnega otroškega fonda zaostala. Podpora 1.800.000 dolarjev

za pomoč kitajskim otrokom čaka prav za prav neizkoriščena.

Na tem zasedanju bodo pretresali tudi naslednji načrt za delo Mednarodnega otroškega fonda ter delo organizacije v sodelovanju z drugimi komisijami in posebnimi agencijami OZN.

PROTEST IZVRŠNEGA ODBORA OF ZA TRZAŠKO OZEMLJE PROTI DISKRIMINACIJSKEMU RAVNANJU S SLOVENCMI

Trst, 20. junija (Tanjug). Danes je imel izvršni odbor Osvobodilne fronte slovenskega naroda za STO sejo, na kateri je bil sprejet protest zoper diskriminacijske ukrepe angloameriške vojaške uprave in civilnih oblastev nasproti slovenskemu prebivalstvu. V protestu ugotavljajo, da angloameriška vojaška uprava in civilna oblastva še nadalje vodijo politiko raznarodovanja in nepriznavanja enakopravnosti slovenskega jezika z italijanskim. Angloameriška vojaška uprava še ni razveljavila fašističnih zakonov, ki jih je fašizem uporabljal za raznarodovalno politiko. Angloameriška vojaška uprava in njeni organi pozabljajo na temeljne človekove pravice, ki jih zagotavljajo Ustanovna listina OZN in določbe mirovne pogodbe z Italijo.

V protestu poudarjajo, da je ukaz številka 183, ki ga je izdala angloameriška vojaška uprava in ki dopušča uporabo slovenskega jezika samo v popolnoma slovenskih občinah, nesprejemljiv za Slovence v angloameriški coni STO, ker so s tem zakonom postavljeni v neenakopraven položaj. V protestu se zahteva, da vojaška uprava razveljavi vse fašistične diskriminacijske zakone in ukaz št. 183 z dne 2. septembra 1949 in naj da prebivalstvu zakonodajo, ki se bo opirala na načelo enakopravnosti Slovencev in Italijanov. Ta zakonodaja naj omogoči uradno rabo slovenskega jezika poleg italijanskega.

Udvorljivost začasnega vodstva KP Japonske

Zadnje izjave začasnega centralnega vodstva KP Japonske kažejo na nadaljevanje politike, ki se je pričela letos januarja z znanim napadom na Nosako, generalnega sekretarja CK KP Japonske.

6. januarja letos je namreč informbirojevsko glasilo »Za trajen mir in ljudsko demokracijo« objavilo članek, v katerem očita Sanzu Nosaki hlapčevanje imperialističnemu okupatorju. To mu očita zaradi poročila Centralnemu komiteju KP Japonske, v katerem je izjavil, da je mogoče uspostaviti na Japonskem demokracijo, čeprav je Japonska pod ameriško okupacijo. To informbirojevsko glasilo je izkoristil član CK KP Japonske Ko Nakanishi, ki je napadel vse vodstvo KP Japonske, češ, da se naslanja na japonski razizem in nacionalizem, da bi se lahko uplo navodilom Informbira. Nakanishi je bil zaradi tega izključen iz Centralnega komiteja KP Japonske.

Centralni komitej KP Japonske je 12. januarja objavil komunikate, v katerem pravi, da »odobrava samokritiko« Nosake, hkrati pa, da je »težko sprejeti sklep Informbira iz zvezi s tovarišem Nosako, ki je eden najhujših rodoljubov in ki uživa popolno zaupanje japonskega proletariata.« Vsem tem izjavam in zapletu pa se je pridružil še članek, ki ga je nato objavila moskovska »Pravda«, v katerem je močno napadla Nakanishija, ga imenovala provokatorja in sovražnika partije. Ti dogodki so izzvali živahne komentarje, v katerih se v glavnem poudarja, da se je Moskva ustrašila razburjenja, ki je zavladalo po napadu na Nosako in da je zaradi tega popustila.

Pred kratkim je bilo vodstvo Komunistične partije Japonske na zahtevo Mac Arthura postavljen izven zakona. Ustanovljen je bil začasen vodilni organ KP Japonske, ki bo vodil delo do novega kongresa. Predsednik tega organa Sijno Ecura pa je dal 9. junija dopisnikovo listo »Akahata« izjavo, v kateri pravi, ko govori o dejavnosti partije v kampanji za parlamentarne volitve, med drugim naslednje: »O dejavnosti med volitvami lahko rečemo, da je bilo delo partije nezadovoljivo, čeprav je močno razvila propagando nacionalne neodvisnosti in miru ter da je bila slaba zveza s konkretnimi zahtevami množic zaradi nizkih plač, intenzivnosti dela in velikih davkov. Ignoriranje vsakdanje borbe je naša največja napaka... Druga naša napaka je v ignoriranju taktike pri organizaciji množic za dosego narodne neodvisnosti in obrambe miru. Mi smo posvetili vso pozornost stratežičnim ciljem, zanemarjali pa smo taktične naloge.« Ecura nato poudarja, da so to napake, ki so se vlekli skozi vso dejavnost partije, ki ni mogla kazati pot razrede dejavnosti in ne samo napake v volilni kampanji. Kot naslednje važno nalogo in napako starega vodstva partije objavlja Ecura borbo proti frakcijam v sami partiji.

Značilno v tej kritiki dela KP Japonske je, da se je pojavila sedaj, ko je staro vodstvo postavljen izven zakona in ko praktično ne more več delati, kakor tudi to, da v glavnem obuja očitke, objavljene 6. januarja v organu Informbira, ki so bili sicer naperjeni proti Nosaki (podprli s kritiko Nakanishija), katerih namen pa je zaradi močnega odpora CK KP Japonske tedaj propadel. Po izjavah Sijno Ecura je mogoče sklepati, da je bila prva naloga začasnega vodstva potrditev kritike Informbira.

LR KITAJSKA ZAHTEVA IZKLJUČITEV KUOMINTANGOVIH PREDSTAVNIKOV IZ ZAVEZNIŠKEGA SVETA ZA JAPONSKO

Peking, 20. junija. Agencija Nova Kitajska poroča: Zunanji minister osrednje vlade LR Kitajske CU EN Laj je poslal predsedniku Zavezniškega sveta za Japonsko Shebaldu vbojajko, v kateri zahteva, da se Kuomintangovi predstavniki izključijo iz sveta in njegovih organov. Hkrati je CU EN Laj obvestil svet, da je bil general Cuo Si DE imenovan za šefa delegacije LR Kitajske v Zavezniškem svetu za Japonsko.

EKSPLOZIJA NA INDIJSKI LADJI. Na Rdečem morju v bližini obale Saudske Arabije je eksplodirala indijska ladja »Enterpriser«, ki je imela lastnost 700 ton. Od 50 članov posadke se je rešil samo en mornar.

Na kaj Ilya Ehrenburg ne more odgovoriti

»Oesterreichische Zeitung«, organ sovjetske armade v Avstriji, je 19. 1. m. objavil odgovor sovjetskega pisatelja Ilya Ehrenburga na odprto pismo, ki mu ga je poslal avstrijski fišik, stalni član avstrijskega komiteja za mir, univ. prof. dr. Hans Thirring. V tem pismu je Hans Thirring kritiziral poziv Ilya Ehrenburga, ki ga je ta poslal pisateljem zahoda in v katerem jim je položil na srce, naj svoje pero in svoje znanje uporabijo za borbo proti atomski in hidrogenski bombi. Thirringova kritika Ehrenburgovega poziva je med drugim temeljila tudi na konkretnem primeru politike, ki jo Sovjetska zveza vodi proti Jugoslaviji.

V svojem odgovoru Ilya Ehrenburg najprej napada Thirringa, ker je svoje odprto pismo objavil v socialdemokratskem glasilu »Arbeiter Zeitung«. To grajenje je vsekakor več kot naivno. Kajti, prav gotovo je, da ne bi nobeno avstrijsko kominformistično ali tem sorodno glasilo objavilo odprtega pisma Hansa Thirringa, prav zato, ker v tem pismu izraža nezadovoljstvo ne samo nad vojnim hujskaštvom v zahodnih državah, marveč tudi nad vojnim hujskaštvom odgovornih politikov Sovjetske zveze.

Ilya Ehrenburg dalje pravi, da veruje, da obstajata dva Thirringa — eden, ki je član komiteja za mir, in drugi, ki je proti gibanju za mir. (Po znani informbirojevski teoriji, da je samo tisti pristaša miru, ki se bori izključno proti zahodnim vojnim hujskačem, medtem ko je tisti, ki kritizira tudi gotove postlopke sovjetske vlade, avtomatično prešel med največje sovražnike miru.) V glavnem pa Ilya Ehrenburg zagovarja, zakaj se pristaši miru borijo predvsem za prepoved atomske bombe in v skrbcu zaradi Thirringove trditve, da v borbi za mir ni dovolj zahtevali samo prepoved atomskega

orožja, še dodaja, da je to želo proa, nikakor pa ne zadnja zahteva »partizanov miru«.

Zanimivo je, da Ilya Ehrenburg v vsem svojem pismu niti z besedico ne odgovarja Thirringu na one citate iz sovjetskih člankov, ki pozivajo na oboroženo vstajo v Jugoslaviji, in ki jih je Thirring navedel v svojem odprtem pismu Ehrenburgu kot dokaz, kakšne so »miro-ljubne« besede sovjetske politike, kakšna pa njena dejanja in njeni pozivi.

V tem pismu je Thirring med drugim citiral odstavke iz članka P. Grigorijeva, objavljene v »Oesterreichische Zeitung« 28. aprila t. l. »Ni nobenega dvoma, da ni več daleč čas, ko bo jugoslovansko ljudstvo obratunalo z bando izdajalcev, provokatorjev in ameriških agentov. To pravično borbo jugoslovanskega ljudstva podpira vse napredno človeštvo.« »Grobo izraženo — pravi Thirring v svojem pismu Ehrenburgu — pomeni ta odstavek nekako naslednje: Umorite Tita; za likvidacijo njegovih pristahev lahko računate na pomoč oboroženih sil informbirojevskih držav.«

Na ta citat Ilya Ehrenburg odgovarja z molkom. Ta primer sovjetske politike pozivanja na vstajo v Jugoslaviji je prežrl tudi član CK KPA Ernest Fischer, ki je tudi že odgovoril na odprto pismo Thirringa Ilya Ehrenburgu (podobno kakor tokrat Ilya Ehrenburg sam). Pred tem vprašanjem, ki kaže določilost današnje informbirojevske politike za mir, trdovratno miše vsi ti, ki se predstavljajo kot edini resnični poborniki za mir. To pa kaže z ene strani njihovo upogibanje hrbenice pred ukazi Informbira ter njihov ponos, morali pisateljev in kulturnih delavcev, s tem v zvezi pa tudi njihovo resnično stremljenje po miru ter resnosti borbe proti vojnemu hujskaštvu.

Poraz kominformistične politike v Zapadni Nemčiji

V nedeljo so bile v pokrajini Severna Rena - Vestfalija (Nordrhein Westfalen) parlamentarne volitve. Te volitve v deželne zbornice (Landtag) bodo izvedli v teku leta še v preostalih desetih zapadnonemških deželah.

Na volitvah v pokrajini Severna Rena - Vestfalija je volilo okrog 72% volivnih upravičencev. Največ glasov je dobila krščanska demokratska unija (CDU) in sicer 36,8%, socialdemokratska stranka Nemčije (SPD) je dobila 32,3% glasov. Nacionalistična svobodna demokratska stranka je dobila 12% glasov, medtem ko nobena od ostalih strank ni dobila niti 10% glasov. Komunistična partija Nemčije je dobila 5,5% glasov, znatno manj kot leta 1949, ko je dosegla 7,6% glasov.

Če primerjamo letošnje rezultate z lanskoletnimi, lahko ugotovimo neznamen porast glasov krščanskih demokratov in socialdemokratov; prvi so povečali število mandatov na 93 (lansko leto so imeli 92), socialdemokrati pa na 69 (64); svobodna demokratska stranka je število svojih mandatov podvojila od 12 na 24. Komunistična partija Nemčije, ki je imela leta 1947 še 28 poslancev v deželnem parlamentu, jih bo imela sedaj le še 12. Medtem ko je leta 1947 glasovalo zanje 14% volivcev, lansko leto 7,6%. Je glasovalo letos le še 5,5% volivcev. Max Reimann, voditelj zapadnonemških komunistov, je izgubil mandat v svojem volivnem okrožju Dortmund, vendar bo najbrž obdržal mandat, ker bo lahko prišel v parlament na osnovi kvote, ki jo predvideva volilni zakon.

Volitve so pokazale precejšen odklon k centru in desnici, odklon, ki je prišel do izraza že na lanskoletnih parlamentarnih volitvah, sedaj pa se je še bolj utrdil. Levičarske stranke (KPD in SPD) so izgubile v primeru z lanskim letom okrog 400.000 glasov. V glavnem mestu Severnega Porenja Düsseldorfu pričakujejo, da se bo tudi v Düsseldorfu utrdila koalicija, ki bo po svojem sestavu zelo elična koalicija v Bonnu. V tej zvezi pa se postavlja vprašanje, ali se lahko obdrži vlada v Porurju brez sodelovanja delavskega razreda?

Znatno zmanjšanje števila komunističnih poslancev je brez dvoma dokaz neza-

upanja delovnih množic v sedanje vodstvo KP Nemčije. Upoštevati moramo, da je Severnorenška pokrajina glavni industrijski bazen vse Nemčije, da je tu izredno veliko močnih industrijskih središč z visokim procentom proletariata. Zato je poraz Komunistične partije na nedeljskih volitvah tembolj značilen, zlasti če, če upoštevamo, da prihajajo prav v tej pokrajini protivojva med delom in kapitalom zlasti v pogojih okupacije do izraza. Volitve so pokazale, da se nemški delavci vedno bolj zavedajo, da vodstvo KP Nemčije ne vodi nemške politike in da se torej spreminja v slepo orodje Informbira.

V Nemčiji je danes vedno večje število pošteno mislečih komunistov, ki so jasno spoznali, kam vodi politika KP Nemčije. Skupina bivših komunističnih voditeljev Zapadne Nemčije, ki je bila izključena zaradi »titoističnega odklona«, je objavila v ponedeljek manifest v zvezi s porazom KP Nemčije. V tem manifestu poudarjajo, da se te volitve jasno pokazale, da nemško delavstvo odklanja sedanje vodstvo KP, ki se je popolnoma podredilo interesom sovjetske zunanje politike. Manifest eta med drugim podpisala tudi bivši glavni urednik centralnega partijskega glasila Joseph Schappe in bivši član sekretariata bavarske federacije KP Georg Fischer. Bivši voditelji KP pozivajo vse komuniste, naj se pripravijo za komunistično konferenco v Zapadni Nemčiji in izvolijo svojo delegato. Joseph Schappe prejema vsak dan številna pisma, v katerih ga pošteni komunisti obveščajo, da so pripravljene sodelovati v takšni partiji, ki bi temeljila na nemških narodnih načelih.

Poraz komunistov v Belgiji 4. junija, sedaj pa v Zapadni Nemčiji, je še en dokaz več, da široke množice odklanjajo kominformistično linijo v komunističnih partijskih in da je absolutno pokoravanje sovjetski liniji vse prej pa kot v interesu komunističnih partij. Volitve v Severnem Porenju so pokazale, da se pod firmo in parolo obrambe sovjetske zunanje politike ne morejo mobilizirati ljudske množice za program komunistične partije.

Oportunizem KPF in agenturna borba za mir

(Nadaljevanje in konec.)

francoska buržoazija veliko laže zatrla z oboroženo silo. Da je izgubila francoska Partija tudi število glasov pri volitvah, ni potrebno posebej omeniti. Minuli mesec so n. pr. pri dopolnitvah volitvah v Saint Germainu dobili štiri mesta, medtem ko so jih imeli prej 5, itd. itd. To so logične posledice oportunitizma, nenačelnosti in informbirojevske politike, ki nima ničesar skupnega z interesi francoskega proletariata.

AGENTURNA BORBA ZA MIR

Tako imenovana kampanja miru proti prepovedi uporabe atomske bombe pa je v Franciji vsekakor mnogo zanimivejša, če si ogledamo njen pojav v zvezi z drugimi. Lani pomlad, so se vrstile izjave vidnih funkcionarjev KP iz raznih kapitalističnih držav, v katerih je rečeno, da se ljudstvo Francije, Italije itd. nikoli ne bo borilo proti Sovjetski armadi, če bo ta prisiljena v obrambi interesov socializma pregnati napadalca do francoske, italijanske meje itd. Thorez na primer med drugim prav v tej izjavi trdi, da se bo francosko ljudstvo v takem primeru sponašalo prav tako, kakor so se ponašali proti njej (Sovjetski armadi) narodi držav ljudske demokracije. Te izjave je spremljala močna propaganda — ideološka gonja, po kateri se doslej ni osvobodila izpod kapitalizma še niti ena država brez pomoči Sovjetske

armade, pa naj bo ta pomoč v tej ali drugačni obliki, največkrat pa z neposredno okupacijo. Že ta Thorezova izjava sama je dala vsem prav jasno čutili svoj osnovni smisel: francoski proletariati, čakaj na bajonete Sovjetske armade, kajti izkušnje kažejo, da te lahko osvobodijo edino ona. Po vestah, ki so jih pred časom objavili nekateri francoski časopisi, naj bi bil Thorez izjavil, da se mora francoski proletariati sam s svojimi silami priboriti svobodo. Organ KPF demantira to vest kot izmišljotino.

Ta plat francoske partijeke medalje se dopolnjuje s takimi izjavami, kakor je na primer: Thorezova definicija »internacionalizma«. »Internacionalist je tisti, ki hoče braniti Sovjetsko zvezo ne glede na izbiro sredstev.« Thorez sicer s »svojo« definicijo internacionalizma ni povedal prav nič novega, kajti sovjetski revolucionarno načelo, pa katerem mora prva socialistična država podpirati revolucionarna gibanja v svetu in biti močna opora teh gibanj z načelom, po katerem morajo vsa gibanja služiti samo SZ in njenim interesom.

Francoska partija hoče pripraviti svoje članstvo do tega, da bi čakalo na sovjetske bajonete, ki bi po preganjanju sovražnika osvobodili francoski proletariati (te pa pomeni, čakati vojno, kajti edino v vojni pride lahko Sovjetska ar-

mada v Francijo), medtem pa naj bi se francoski proletariati borili za mir. »Mir visi na nitki.« to je eno izmed osnovnih gesel francoske informbirojevske agenture. Pod tem naslovom je napisal Ogist Legueur, sekretar politbira KPF, v »L'Humanité« članek, v katerem piše: »Dvanajsti kongres je usmeril komuniste k širokemu množičnemu delu in jih poziva, naj bodo najboljši borci za mir, najboljši organizatorji kampanje za zbiranje podpisov za onemogočitev uporabe atomske bombe.« 4. maja je bil seetaneč CK KPF, ki je sprejel resolucijo z 8 točkami. Vseh 8 točk govori predvsem o kampanji za prepoved atomske bombe. Ves partijski tisk posveča temu vprašanju ogromno pozornost. Resolucija XII. kongresa ugotavlja, da se kampanja za zbiranje podpisov razvija preveč počasi, in nato pravi: »CK poziva vse komuniste, da brez odlašanja vložijo vse svoje sposobnosti v ustvaritev osnovnih nalog, da bi se KPF in francosko ljudstvo pokazala na višini svoje ogromne odgovornosti in splešni borbi za mir in upravičila zaupanje pristahev miru na vsem svetu.« Pri vsem tem pa XII. kongres ni odgovoril na eno eamo vprašanje, ki je pereče v notranji politiki KPF. Borba za prepoved atomske bombe pa ima v Franciji tudi take oblike (ker drugače KPF ni bilo mogoče pritegniti dovolj širokih ljudskih množic), kakor je poziv KPF vernikom. »L'Humanité« piše: »Ne želimo se vmešavati v zavest vernikov, toda veseno mislimo, da ljudje vseh verskih ločin lahko pridružijo svoje molitve naši volji po miru, da bi na ta način primorali

licemerne vojne hujskače k umiku.« Izjava, v kateri pravi Thorez, da je v Parizu in provincah »še mnogo članov, ki so neverjetno pasivni do splošne borbe proti vojni nevarnosti«, pa očitno potrjuje, da francoskega ljudstva ni mogoče pritegniti v tako obliki enostranske mirovne kampanje, pa čeprav je ta spremljana z zavestnim ustvarjanjem vojne psihoze. Francosko delovno ljudstvo preveč tarejo notranji problemi Francije, kakor so nesorazmerje med plačami delavcev in ogromnim poraetom cen življenjskih potrebščin, vprašanje brezposelnosti itd.

Že iz navedenega je dokaj razvidno, da francosko partijsko vodstvo nima svojih lastnih revolucionarnih interesov, marveč da so njegovi interesi prav zaradi oportunitizma istovetni s hegemonističnim načrti SZ in CK VKP(b). V zvezi s tem vprašanjem je napisala francoska književnica Thomas, ki je izstopila iz KPF, pismo, v katerem razlaga vzroke svojega izstopa in napačnost politike KPF. Ona pravi: »Zaradi tega, ker Vaša na migu osnovana propaganda ne odgovarja težnjam francoskega ljudstva; zato, ker ste postali pod masko nacionalne neodvisnosti stvarno vazali neke tuje sile, mi pa danes vidimo, kako tuja sila ravna s svojimi sateliti; zaradi tega, ker ste si izbrali najlažjo pot: ne mislite na lastno revolucijo, marveč greste slepo za gesli in tehniko drugega. Nemožnost, da bi videli komunizem v formi, ki ustreza posebnosti države, to je najugodnejša intelektualistična pozicija, ki upravičuje vse lenosti...«

Že tretjič so prejeli prehodno zastavo

Ajdovščina, 20. junija. Lesno Industrijski obrat Vpjava je 15. junija prejel že tretjič prehodno zastavo...

Novi udarniki v Strnišču

Strnišče, 20. junija. V petek je bilo razglašeno 31 najboljših delavcev za udarnike...

OFICIRJI SO OBISKALI DELAVCE V TOVARNI ALUMINIJA

Strnišče, 20. junija. V soboto so člani kluba JA iz Ljubljane skupno z orkestrom obiskali graditelje tovarne glinice in aluminija...

Uspehi in slabosti SKUD Janeza Kavčiča

Ljutomer, 20. junija. SKUD »Janeza Kavčiča« v Ljutomeru je kljub nekaterim pomankljivostim napravilo velik korak naprej v razvijanju kulture in prosvete v okraju...

Danes steje 1502 knjig. Lansko leto je imela 213 obiskovalcev, med katerimi je bilo izposojenih 3154 knjig...

Pri vsem tem se postavlja vprašanje, kaj je oviralo društvo, da ni pokazalo še večjih uspehov. V prvi vrsti gre za nedelavnost nekaterih članov...

Gostovanje SKUD Lojze Hohkraut v Rogoški Slatini

Trbovlje, 20. junija. SKUD »Lojze Hohkraut« v Trbovljah je pridrlo leto skupaj z gostovanji do 28 predstav. Na vabilo uprave zdravilišča v Rogoški Slatini je 17. in 18. t. m. tam gostovalo s celotnim ansamblom...

Napoved vremena za sredo 21. junija: Se nadalje pretežno sončno vreme z jutranjo megljo po kotlinah...

GABER ZA RAZORE 10

S tem se je tudi hotela nekoliko oprati, ker je ubogala moža, da ni šla v zadrugo. Pred tedni ji je bila rekla aktivistka z okraja: »Ali vi nečete slediti svojemu možu? Saj vendar ne gre, da je mož v zadrugi, vi pa vozite po starih kolesnicah...»

O tem je razmišljala vsak večer, ko je bila sama s svojim delom. Tako samotne se ni še nikoli počutila. Prvo leto zakona je bil mož le malo več doma, pozneje pa je imela z otroki obilo dela, skrbi in veselja...

dalec, ki so napolnili dvorano do zadnjega kotlička, so nastop gostov prisrčno pozdravili. Orkester je odigral nekaj skladb iz repertoara...

V imenu kolektivne je goste pozdravil tov. Zvonko Kostanjevec, ki je izročil šopek evetile tov. Stritarjevič. Po končanem sporedu je bil prisrčen zabavni večer...

Dobra žetev oljne repice

G. Radgona, 20. junija. Žetev oljne repice je bila letos povsod zadovoljiva in v primeru z lanskim letom mnogo boljša in pridelalek višji...

KOŠNJO SO V GLAVNEM KONČALI

G. Radgona, 20. junija. V zadnjih junjskih dnevih je po vsem okraju pospešena košnja in seno je že v veliki večini spravljeno...

TURNEJA PEVSKEGA ZBORA MKUD V. KOSAK PO PRIMORSKI

Ljubljana, 19. junija. Pevski zbor MKUD »Vinka Kosaka« tehno odšel kol in gradbenega tehnikuma v Ljubljani bo na turneji od 19-28. t. m. nastopal v Tolminu, Novi Gorici, Kopru in Portorožu...

D. Lendava - Spekulacija z zemljo je privedla te dni na zatožno klopi Stefana Lutarja, posestnika iz Lipce...

Popravek v - v glavnem zveza borev v Slov. Končali je najboljša v okraju obkvalifikem H. junija, se mora pravilno glasiti da med najboljših v okraju sodi organizacija ZB v Makovlah...

KINO

- LJUBLJANA UNION: Amer. film »Gentleman Jim«. Madžarske manjšine. Predstava ob 16.15, 18.15 in 20.15. MOSKVA: Danski film »Sirota Stina«. Srski mesečnik 26-J. Predstavi ob 16.15 in 18.15. Zadržna predstava odpade - nastopa Sverrali. SLOGA: Sovjetski film »Pot do slave«. Naši pionirji 9. Predstava ob 16.15, 18.15 in 20.15. TIVOLI: Ameriški film »Zimska zgodba«. Kurantovanje. Predstava ob 20.30. TRIGLAV: Sovjetski film »Prva pesalaska«. Predstava ob 20. Siska: Sovjetski film »Sedmero hrabrih«. Predstava ob 20. MARIBOR, PARTIZAN: Avstr. film »Kvartet Schrammels«. tednik. UDARNIK: Ameriški film »Močvirje«. tednik. CELJE METROPOL: Ameriški film »Sestrice Boston«. tednik. ILM: Ameriški film »Sedmi križ«. tednik. KAMNIK: Angliški barvni film »Sarabanda za umrle ljubimce«. tednik. JESENICE MESTNI: Ameriški barvni film »Nepozabna pesem«. tednik. KRANJ STORŽIČ: Ameriški film »Vojsna divjih mask«. tednik. RADOVLJICA: Sovjetski film »Boksarji«. tednik. BLEJ: Ameriški film »Toper potuje«. tednik. VRENIKA: Italijanski film »Tatovi koles«. tednik. SOŠTANJ: Ameriški film »Močvirje«. tednik. PTUJ: Nemški film »Ni prostora za ljubezens. tednik. SEŽANA: Sovjetski film »Dnevi in noči«. tednik. KOČEVJE: Ameriški barvni film »Ali-Baba in 40 razbojnikov«. tednik. ROŠ. SLATINA: Sovjetski film »Mikluho Maklaj«. tednik.

OBVESTILA

PREDLOŽITEV PLANOV FONDA PLAČ ZA III. TROMESEČJE 1950. Po odredbi ministrstva za finance FLRJ morajo operativni upravitelji voditelji državnih gospodarskih podjetij predložiti projektovnemu sedcu bankne plane...

Plani fonda plač morajo biti sestavljeni po predpisih o planiranju cen in izdelavi finančnih planov. Razen tega morajo povsem odgovorjati tudi predpisom 10. točke četrtega razdelka navodila za izvajanje uredbe o ustavitvi delovne sile...

Vsa podjetja in njihove operativne upravne voditelje, ki planov fonda plač za tretje tromesečje 1950 še niso predložili, opozarjamo, da to nemudoma izvrše. Banke od 25. t. m. ne smejo izdati podjetjem gotovine za plače, dokler ne prejmejo pravilno sestavljenih in potrjenih planov fonda plač.

Glede sestave planov veljajo navodila Ministrstva za finance LRS o planiranju fonda plač šte. 16016/3 (Uradni list LRS šte. 10/50). Štev. 160 - 20. VI. 1950. Ministrstvo za finance LRS

RAZPIS Na Drž. delovodski šoli v Ljubljani bodo v šolskem letu 1950-51 odprti naslednji oddelki: strojno-motorski, elektrotehniški, meštrski in mizarški mojstrski. Pogoji za vpis: ena doba in pomočniški izpit ter daljša praksa v stroki, moralna in politična neoporečnost.

POIZVEDBA Dne 1. aprila 1950 je bilo najdeno na obali Save v neposredni bližini železniške postaje Hrastnik, okraj Trbovlje, neznan moško truplo. Utopljenec je bil visok 167 centimetrov, čokate in dobro razvite postave z ovalnim obrazom, visokim čelom, usta je imel velika, zobje so bili redki in slabi...

DRAMA - LJUBLJANA Sreda 21. ob 20: Cankar: »Za narodov blagor«. Gostovanje Polonce Juvanove in Branke Verdonik-Rasbergerjeve, članice mariborske Drame. Predstava za sindikate. Četrtek 22. ob 20: Cankar: »Za narodov blagor«. Gostovanje Polonce Juvanove in Branke Verdonik-Rasbergerjeve, članice mariborske Drame. Predstava za sindikate. Sludikalna podružnica v Ljubljani in na podeželju lahko za danes in za jutrišnje uprizaritve Cankarjeve drame »Za narodov blagor« nabavijo vstopnice neposredno pri upravi odnosno pri blagajni SNG, če se izkažejo s potrjenim podružnic ali posamezniki s študijsko izkaznico.

GLEDALIŠČE

- DRAMA - LJUBLJANA Sreda 21. ob 20: Cankar: »Za narodov blagor«. Gostovanje Polonce Juvanove in Branke Verdonik-Rasbergerjeve, članice mariborske Drame. Predstava za sindikate. Četrtek 22. ob 20: Cankar: »Za narodov blagor«. Gostovanje Polonce Juvanove in Branke Verdonik-Rasbergerjeve, članice mariborske Drame. Predstava za sindikate. Sludikalna podružnica v Ljubljani in na podeželju lahko za danes in za jutrišnje uprizaritve Cankarjeve drame »Za narodov blagor« nabavijo vstopnice neposredno pri upravi odnosno pri blagajni SNG, če se izkažejo s potrjenim podružnic ali posamezniki s študijsko izkaznico. SENTAJSKOBSKO GLEDALIŠČE Mestni dom Sreda 21. junija ob 20: Držič: »Dundo Maroje«, komedija z godbo in petjem. Gostovanje v Sežani. Četrtek 22. junija ob 20: Držič: »Dundo Maroje«, komedija z godbo in petjem. Gostovanje v Postojni. OKUD »KOS-HEIBERNIK« Rokodelski dom, Komenskega ulica 42 Sreda 21. junija ob 20.30: C. Goldoni: »Pri lepi kramarici«. (Mirandolina). Režija: E. Gregorin, član SNG. Predprodaja vstopnic v Zadrugi oblačinske stroke, Sv. Petra 6. 9. LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE Gostovanje opernega ansambla Slov. narod. gledališča iz Maribora Sobota 24. junija ob 20: B. Smetana: »Prodana nevesta«. (Slavnostna predstava v proslavo 50-letnice prve slovenske operne predstave v Celju). Izven. Nedelja 25. junija ob 20: B. Smetana: »Prodana nevesta«. Izven. Prodaja vstopnic od srede dalje dnevno od 16-18. oziroma dva uri pred predstavo. OKRAJNO GLEDALIŠČE PTUJ Sreda 21. junija ob 20: Miklova Zalas. Deželič v vlogi Zale gostuje Janja Baukartova, članica ZG Maribor. Četrtek 22. junija ob 20: »Veseli večeri«. Petič. Gostovanje v Majšperku.

ODKRITJE SPOMINSKE PLOŠČE PARTIZANU MIRANU CIZELJU

V nedeljo 25. junija se vrši svečano odkritje spominske plošče padlemu partizanu Miranu Cizelju v vasi Vetrno pri Trzinu. Zbirališče in skupni odhod vseh udeležencev je v nedeljo ob 7. uri iz Trzica, iz Ljubljane odhod ob 4.10, prihod v Trzin ob 6.00. Po odkritju plošče se vrši partizanski marš v višje ležečo vasico Gojzd, nato na Kriško goro in dalje preko Poljane pod Storžič.

Vse članke Zveze borev, fizkulturnike, smučarje, alpiniste in planince naprošamo številne udeležbe. Vpisovanje na gimnazij v Boh. Bistrici bo 27. junija za 2. in 8. razred, 28. junija za 1. razred. Istočasno se bodo sprejemala prošnje za sprejem v internat. - Ravnateljstvo.

SOLSTVO

Vpisovanje na gimnazij v Boh. Bistrici bo 27. junija za 2. in 8. razred, 28. junija za 1. razred. Istočasno se bodo sprejemala prošnje za sprejem v internat. - Ravnateljstvo.

DNEVNE VESTI

Otroci iz okrajev »Staneta Zagarje« pri Sv. Ani nad Trzinom se vrnejo v Ljubljano 21. junija ob 16.45. Prosimo starše, da dvignejo priljago na Solski polikliniki in da počakajo otroke na glavnem kolodvoru. - Solska poliklinika. Univerzitetni komite LMS Ljubljanske univerze in študentski sponzorji vsem študentom - brigadirjem in komendantom, da bo zbor junjske izmene v nedeljo 2. julija ob 10. uri dopolnje na gradbišču študentskega naselja. Brigade junjske izmene se morajo javiti z vso opremo v soboto ob 10. uri dopolnje na gradbišču »Studentsko naselje«. Vsi brigadirji-ke, naj prinesejo s seboj jedilni pribor, odejo in živilske nakaznice, ki jo odda v brigadi. Živilske nakaznice dvignite na terenu. Univerzitetni filmski krožek Sestank v petek 24. t. m. ob 19.30 v fizikalni predavalnici! - Odbor. 3558. Rajonski ljudski odbor I. Ljubljana, Miklošičeva cesta 6, sporoča, da se je odsek za volivni imenik rajona I. preselil z Zrinjskega ceste 9 v nove prostore na Miklošičevi cesti 6, IV. nadstropje. 3572. Pivovarna Union, Ljubljana, sporoča svojim odjemalcem in dobaviteljem, da ima nova banka št. 102-75109-7 pri Narodni banki v Ljubljani, katere naj se odsej poslužujejo pri nakazilih in vnovčevanju. 3562. Maturantje drž. ženskega učiteljskega in Ljubljani iz leta 1925 praznujejo petindvajsetletnico mature dne 29. junija. Sestanemo se v Ljubljani ob 10. uri dopolnje pred Sladimem. - Mila Mihlič, Tovarna lenpenke, Trzin. 3574.

KONCERTI

Bled in okolice opozarjamo na koncert Mladinskega zbora Slovenske filharmonije, ki bo v četrtek 22. t. m. v dvorani Kazine ob pol 9. uri zvečer. Zborovodja Avgust Suligoj. Na sporedu so pesmi skladateljev: Kosič, Simonič, Tomaž, Adamič, Kogoj, Fabjani, C. Črečka, Lajovic, Tajčevića, Mokranjaca, Pozajljevič in Jobjeta. Naporen prikaz glasbene vzgoje v ljubljanski glasilniški šoli bodo imeli ljubljane prišlo slišati v ponedeljek 26. junija ob 9. uri v filharmonični dvorani. Zastopna bodo godala, pihala, trobila, klavir, petje, bobor, trio, kvartet in orkester. Na stop opozarjamo.

Opozarjamo na prvo tekmovanje za kategorizacijo ljubljanskih zborov v okviru Mestne ljudske prosvete, ki bo danes v sredo 21. junija ob 20. v filharmonični dvorani. Nastopijo: Kategorija A zbor Glasbene matice pod vodstvom Poljca, za kategorizacijo B: SKUD »Lojze Manovec« pod vodstvom Primožiča in SKUD »Poštnih uslužbenec« pod vodstvom Bračka. Kategorija C: zbor Skuda Oton Zupančič, zborovodja Uloga in Skuda Janko Premrl pod vodstvom Slatnarja. Dalje nastopila dva ženska zbora SKUD uslužbenec gostinske in turistične stroke, zborovodja Albin Lajovic. Podrobni spored, ki velja kot vstopnica v Knjižarni muzikalij. V četrtek nastopijo moški zbori.

RADIO

Poročila ob 5.15, 6, 12.30, 15, 19, 22 in 23.30 - 5 Jutranji pozdrav - 5.30 Pesmi borbe in dela - 5.50 Jutranja telovadba - 6.10-7. Lohok glasbeni spored - 12 Opoldanski koncert - 12.40 Igra: vrtiliške orgle - 13 Oddaja za ljudske odbore: Higijenično urejena vas - pogoj zdravlja - 13.20 Glasbena medigra - 13.30 Igra Orkester mariborske radijske postaje p. v. Draga Lorbecka (Prezosa iz Maribora) - 14.00 Zbaval vas bo Veseli kvartet - 14.30 Kulturni pregled - 14.40 Poje Slovenski sindikalni kvintet - 15.15 Napoved časa in poročila - 15.30-15.50 Iz slovenskih baletov - 15.50 Glasbena oddaja za pionirje: Nastop gojenca rajonske glasbene šole V15 - 16.20 Prof. dr. A. Piskernik: Naše zaščitne rastline - 18.40 Pegmi Rahmanlova poje mezosopr. S. Draksler, pri klav. Marjan Vozopivec - 19.15 Lahek spored izvaja tamburaški orkester KUD-a »Fran Lovstik« iz Viča p. v. Matka Sijakoviča - 19.50 Fizikalno predavanje - 20. Koncert violonistice Karla Rupla, pri klavirju Marjan Lipovšek - 20.20 Ameriška kretka povest (Londonski Klor se pota leti) - 21 Iz ruske simfonije - 21.30 Igra Zabavni orkester Radia Ljubljana p. v. Mihe Gunzka, poje Fulvia Blazani - 22.15 Romance - 22.30 Iz del L. M. Škerjanca - 22.35 Zaključek oddaje.

Ureja uredniški odbor - Odgovorni urednik Dušan Bole - Naslov uredništva: Kopitarjeva 6 - Uprava: Kopitarjeva 2 - Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65 - Telefon naročniškega oddelka 30-30 - Telefon oglasnega oddelka 36-85 - Štev. ček. računa 604-90601-0

PRESKRBA

DELITEV AJDOVE MOKE Poverjenstvo za trgovino in preskrbo MLO Ljubljana obvešča potrošnike, da si lahko nabavijo po 600 gr ajdove moke na živilske nakaznici RS-1, RS-2, RS-3 in B-4 odrezek republike dopolnilne preskrbe št. 4. junij 1950. Dodatek ajdove moke si lahko nabavijo tudi železničarji, gozdarji oziroma njih svoji. Ajdovo moko dele vse prodajalne računovanih živil, objavljene v dnevnih časopisih dne 14. junija t. l.

MINISTRSTVO ZA TRGOVINO IN PRESKRBO LRS OBVEŠČA vse okrajne (mestne) ljudske odbore in razdeljevalce potrošniških nakaznic. V zvezi z trgovino, ki so jo okrajna poverjenstva za trgovino in preskrbo prejela na konferenci dne 12. oziroma 13. junija v Ljubljani, naročamo vsem okrajnim ljudskim odborom, da pošljejo potrebujajo za industrijske nakaznice za II. tromesečje 1950 do 25. junija na Ministrstvo za trgovino in preskrbo in sicer rekapitulacijo spisikov (trbovanji), ki so jih prejeli od ustanov, podjetij, uradov in krajevnih ljudskih odborov.

V spisek potrošniških za industrijske nakaznice, uradi in KLO svojnemu okrajnemu (mestnemu) ljudskemu odboru, smejo biti vnešeni samo tisti potrošniki, ki do 1. julija izpolnijo pogoje za prejem industrijske nakaznice. Poverjenstva za trgovino in preskrbo morajo predložiti spiske prakontrolirani in ugotoviti, če je zahtevano število nakaznic v okviru dinamičnega plana zaposlenega osebja oziroma v okviru števila potrošnikov ostalih kategorij za mesec junij. Na podlagi trbovanji OLO bo Ministrstvo za trgovino in preskrbo odobrilo kvote za posamezne okraje, ko bo preverilo njih pravilnost. Reklamacijske spiske za potrošnike, ki bodo dobili pravico do industrijske nakaznice v delu III. tromesečja, bodo okrajni stavarjali enkrat mesečno ob enem s trbovanjem za živilske nakaznice. Dikaje in študente vnesojo v spisek KLO (tereni), kakor velja to za živilske nakaznice. - Iz pisarne MTP.

VESTI IZ MARIBORA

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE Sreda 21. junija ob 20: Miller: »Vsi molli sinovi«. Red A. Četrtek 22. junija ob 20: Mascagni: »Cavalleria rusticana«. Leoncavallo; »Bajazzo«. Red C. Dežurstvo lekarn: V sredo 21. junija II. mestna lekarna, Gosposka ulica 12.

OGLASI

STANOVANJE (soba, kuhinja, predsoba) v Ljubljani, zamenjaj za ono ali dvoosobno stanovanje v Kranju. Poudarje na ogli. odd. »Ljudske pravice« pod »Sončno«. 3579. PREKLIC, Orel Alojzija iz Smarja št. 78, okraj Gorica, preključujem govornico o nagradi pokojnega tavnika KLO Smarje za razlstitve posestva Poljsk Smarje, ker je to izmišljeno. 3576.

OSMRNICE

Sorodnikom, prijateljem in znancem namanznamo žalostno vest, da nas je ob 18. t. m. nenadoma zapustil naš ljubljani sin FRANKO MARVIN. - Vsem, ki ste ga spremlili na zadnji poti, sočustvovali z nami, ga zasuli s cvetjem, izrekamo našo prisrčno zahvalo. Posebno se zahvaljujemo godbi, govorniku za poslovljive besede in pevskemu zboru - Zalujoci: oče Marjin Karlo, mama Milka, sestra Milka; brat Severin in ostalo sorodstvo. - Vogersko, 19. junija 1950.

Sorodnikom in znancem azzanznamo, da je umrla naša draga mama, stara mama in prababica AMALIJA PERHVEG v 89. letu starosti. Pogreb bo danes ob 10. uri iz hiše žalosni Divača 83. - Zalujoci: sinova, snaha, vnukinja, pravuniki in ostalo sorodstvo. Uprava avtoprometne šole ministrstva za lokalni promet LRS na Jašici pri Ljubljani sporoča, da je usoda iztrgala iz vrst gojenev tov. MARIJANA SKUMAVCA, doma iz Radovne pri Mojstrani. Nadarjenega in vestnega gojenca bomo ohranili v trajnem spominu.

Zveza borev NOV LRS Medvode sporoča, da je umrla članica Kramarčkova mati, FRANCISKA BARLE v 88. letu starosti, katero smo spoštovali vsi. Bila je mati dveh padlih partizanov, Ambroza in Savota. Pogreb bo v četrtek ob 3. uri popoldne v Preski. - Zveza borev Medvode.

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki so čustvovali s nami ob izobitni smrti ljubljanske moške in očeta FRANCITA NADU, za spremlili na njegovi zadnji poti in ga počastili s cvetjem. Posebno se zahvaljujemo okrajnemu komiteju KPS za vsjo pomoč, kakor vsem organizacijam. Zahvaljujemo se govornikom za poslovljive besede in godbi JA. - Zalujoci žena Marija in otroci.

Ureja uredniški odbor - Odgovorni urednik Dušan Bole - Naslov uredništva: Kopitarjeva 6 - Uprava: Kopitarjeva 2 - Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65 - Telefon naročniškega oddelka 30-30 - Telefon oglasnega oddelka 36-85 - Štev. ček. računa 604-90601-0

V takem razpoloženju je s posebno ljubeznijo šivala te male copatke. Zato je je možek krohrot zelo prizadel. Zdelo se ji je, da je pljunil na njeno ljubezen. V obraz ji je silila kri, pa se je vseeno premagala in mu mirno odgovorila, kakor smo videli. Ko pa jo je zadržano vprašal: »Kaj pa imaš s tem vrtemecem?« se ni mogla več zadržati. - »Mati sem, pa vem, kaj taki malčki potrebujejo,« je jezno odvrnila. Jurij, ki se je ob pogledu na copatke takoj spomnil svojega poraza in so se mu zbudile tudi skrbi, ki so ga trapije s tem v zvezi, je ob ženinem odgovoru postal še bolj razdražen. »Mati... kuzla je, pa ne mati, ki daje svoje otroke od sebe,« je bruhnilo iz njega. Ta nenadni izbruh ji je sprva vzel besedo. Strmelja je v moža, ki je po prvem premolku nadaljeval: »Da, kuzla... tudi ti nisi nič boljša, ker podpiras take stvari. Najbrž bi tudi ti dala svoje otroke v vrtec, če bi bili še majhni. Lepa mati...« Se vedno je strmela vanj. Nikakor ni mogla razumeti, zakaj ga je njeno delo tako razburilo. Bila je prepričana, da se za tem skriva nekaj drugega, da išče pretvezo za preprij. V zadnjem času je bil tako čuden. Samo jest je še hodil domov, pa še tedaj skoraj ni govoril z njo. Ker ni vedela, kaj ga trapi, ni našla opravičila za njegovo vedenje. »Sedaj me še videti ne more več,« jo je grenilo. Katerikrat jo je prijel, da bi mu rekla: »Pojdi, pa si poišči mlajšo, če sem ti jaz v toliko nadlego.« Premagala se je zgolj zaradi otrok. Tudi ob tem moževem izbruhu so jo zvile take misli. Ni se mogla več zadržati, temveč je planilo iz nje:

»Rajši pometaj pred svojim pragom... Kar povej koliko si se brigal za otroke, za vsa leta nazaj! Kaj pa so imeli otroci od tebe? Ali si jim kdaj izkazal le mrvico ljubezni?« V zvezi se ni spomnila, koliko je izdal za otroke, da jim je v vsake poti kaj prinesel, da mu nikoli ni bilo žal denarja zanje. Mislije je le na to, da je letal za drugimi ženskami, da ni ob večerih sedel k nji, da bi se skupaj pogovarjala, da se ni brigal za vzgojo otrok in jo je prepuščal samo njej. Zdelo se je, da bo bruhnilo iz nje vse, kar se ji je leta in leta nabiralo v duši. Njega pa je krivični občutek še bolj razdražil. Stopil je bliže k njej, da je čutila njegovo vročo sapo. »Ti boš meni kaj takega očitala, ti?« je njekal skozi zobe. Bil je nagle jeze, zato se je bilo bati, da jo bo udaril. Tedaj so se začeli pred vrati koraki, kož nato pa sta stopila v kuhinjo Ivan in Marija. Jurij je zmeden sedel k mizi. Marija pa je šla k štedilniku da da otrokoma večerjo. Po napeti zaprtosti, po nenavadni tišini in žalostnem materinem obrazu sta otroka ugledala, da je prišlo med staršema do prepira. Čeprav sta bila lačna kakor volka, jima jed ni nič več disala. Ivan je potegnil krožnik čisto k sebi, čeprav bi ga najrajši zagnal po tleh. Marija pa se je globoko sklonila nad vročo jed. Počasi sta zajemala z žlico, jedla sta le zato, da sta se s pogledi laže skrila pred materjo in očetom. V sobi je bila moreča tišina. Mati se je globoko sklonila nad svojim delom. V grlu jo je jelo stiskati za jok. Skušala se je premagati, da je ne bi oblike solze, zadrževala je ihtenje, ga tlačila vase, nenadoma pa so jo zapustile moči, rame so ji začele tresiti kakor v krčevitih sunkih.